

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM PENTRU DISCIPLINA
OPȚIONALĂ

EDUCAȚIE PENTRU MEDIA

(clasele a X-a – a XI-a)

Chișinău, 2019

ECHIPA DE LUCRU

Loretta Handrabura, dr. în filologie, conf. univ.

Natalia Grîu, consultantă principală la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM

Consultanți

Viorica Zaharia, președinta Consiliului de Presă, lectoră universitară

Aneta Gonța, dr. în politologie, cercetătoare media și lectoră universitară

Sylvia Bräsel, expertă Deutsche Welle Akademie

Thomas Podhostnik, expert Deutsche Welle Akademie

Recenzente

Diana Răileanu, jurnalistă Radio Europa Liberă

Nadejda Iacob, profesoară de limba și literatura română, gr. didactic I, Liceul „Ion Vatamanu”,
or. Strășeni

Mariana Ciobanu, profesoară de informatică, grad didactic superior, Liceul „Gh. Asachi”,
mun. Chișinău

CUPRINS

Introducere.....	4
-------------------------	----------

I. Concepția didactică a disciplinei opționale.....	5
II. Competențe transdisciplinare prioritare pentru disciplina opțională.....	5
III. Competențe specifice disciplinei opționale	6
IV. Repartizarea temelor pe clase și unități de timp	6
V. Subcompetențe, conținuturi, activități de învățare și evaluare	6
VI. Sugestii metodologice	11
VII. Strategii de evaluare	13
Referințe bibliografice și resurse online	14

INTRODUCERE

La începutul mileniului al III-lea, în era tehnologiilor performante și a vitezei, trăim un proces de recuperare și ardere a etapelor progresului tehnico-științific. Preluăm și învățăm din practicile și experiențele țărilor europene, care dețin o experiență solidă și demonstrează că, atunci când domeniul educației pentru media este realizat calitativ, holistic și cu responsabilitate, atât la nivelul sistemului educațional, prin prisma educației formale, cât și în afara sistemului, nonformal, inclusiv de către mass media, rezultatele sunt palpabile și vizibile. Achiziții care se măsoară, în ultima instanță, prin gradul de democrație și responsabilitate civică a cetățeanului global.

Scopul disciplinei opționale *Educația pentru media* este creșterea nivelului de conștientizare a tinerilor/-elor cu privire la provocările lumii de azi și problemele sociale actuale, formarea gândirii critice a acestora, încă în mediul școlar, începând cu treapta de educație timpurie, în măsura în care aceste competențe pot să-i ajute să devină consumatori/-oare avizați/-te de media. Este demonstrat faptul că, după familie, școală și mediul comunității în care cresc elevii/-ele, media este al patrulea factor cu impact major asupra formării inițiale a personalității acestora și, implicit, a patra putere în stat care contribuie la devenirea lor profesională, civică și întru cultură..

Curriculumul pentru disciplina opțională *Educația pentru media* este propus pentru clasele a X-a – a XI-a din treapta liceală, într-o continuitate logică cu cele din treptele primară și gimnazială. Acesta se integrează firesc în demersul instructiv-educativ complex, inter- pluri- și transdisciplinar al școlii de astăzi care trebuie să-i motiveze pe subiecții învățării să-și dezvolte competența media în procesul de ghidare în carieră, inserție profesională și educație pe tot parcursul vieții etc., stipulată expres în *Agenda de la Paris* (UNESCO, 2007) și în *Rezoluția Parlamentului european privind educația în domeniul mass-media într-o lume digitală* (2008).

Administrarea disciplinei opționale *Educație pentru media*

Statutul disciplinei	Arii curriculare	Clasa	Nr. de unități de conținuturi	Nr. de ore pe an
Opțională	Educație socioumanistică Limbă și comunicare Arte și Tehnologii	X / XI	4	34

I. CONCEPȚIA DISCIPLINEI OPȚIONALE

Scopul demersului didactic, proiectat prin actualul curriculum, este de a consolida gradul de înțelegere, de utilizare rațională și creativă a media de către eleve/-i, de a forma un/o

cetățean/-ă consumator/-oare și creator/-oare de media, avizat/-ă și responsabil/-ă prin formarea competenței socioculturale de cunoaștere, înțelegere și apreciere a valorilor naționale și a normelor sociale transmise de media într-un context global.

Procesul de predare-învățare-evaluare a disciplinei opționale *Educație pentru media* se va axa pe formarea următoarelor valori și atitudini: libertatea de expresie, libertatea opiniilor, spiritul critic și de autoevaluare, evaluare reciprocă obiectivă, valorificarea optimă a potențialului intelectual al elevului/-ei în receptarea, crearea și utilizarea produselor media în experiența profesională și relaționarea pozitivă și constructivă cu ceilalți.

Formarea unei culturi media presupune dezvoltarea continuă a capacității individului de valorificare a fluxului informațional imens și eterogen prin varii mijloace de comunicare în masă (presă, radio, televiziune, internet, complexe multimedia) și conștientizarea pericolelor inerente mediului virtual.

Finalitățile disciplinei rezonează cu recomandările celor 17 *Obiective de Dezvoltare Durabilă* (ODD) enunțate la nivel global. Cultura media este o platformă prin care se promovează valorile importante pentru societate, cum ar fi dezvoltarea durabilă și stilul de viață durabil, drepturile omului, egalitatea de gen, o economie verde, cultura pentru pace și nonviolență, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale, integrate firesc la nivelul programelor de studii naționale.

Disciplina se va preda la clasa a X-a sau la clasa a XI-a, în funcție de opțiunea elevilor.

II. COMPETENȚE TRANSDISCIPLINARE PRIORITARE PENTRU DISCIPLINA OPȚIONALĂ

- Competențe de comunicare și relaționare constructivă, prin mijlocirea noilor media, cu semenii și adulții din diverse spații socioculturale;
- Competențe de a aplica abilitățile de bază integratoare în procesul de ghidare în carieră, inserție profesională și educație pe tot parcursul vieții;
- Competențe de a respecta diversitatea dorințelor și posibilităților oamenilor, recunoașterea drepturilor persoanelor reprezentante ale diferitor culturi.

III. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI OPȚIONALE

- Selectarea și analiza critică a conținuturilor media utile pentru dezvoltarea personală și profesională, consolidând relațiile interpersonale prin noile medii;
- Recunoașterea informațiilor media virale și a situațiilor de manipulare în varii contexte mediatice, manifestând gândire critică;
- Conștientizarea pericolelor mediului virtual prin adoptarea unui comportament responsabil în raport cu sine și ceilalți, utilizând conștient tehnicile de securizare și siguranță online;

IV. REPARTIZAREA TEMELOR PE CLASE ȘI UNITĂȚI DE TIMP

Clasa	Unități de învățare	Nr. de ore
a X-a – a XI-a	I. Media – puterea a patra în societatea democratică	7
	II. Calitatea și diversitatea informației	8
	III. Mediul virtual și efectele acestuia	8
	IV. Creatorul de media în era digitală	11
	Total	34 ore

V. SUBCOMPETENȚE, CONȚINUTURI, ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE RECOMANDATE

Unități de competență	Unități de conținut	Activități de învățare și evaluare (recomandate)
<p>1.1 Cunoașterea surselor de informare și evoluția lor în timp.</p> <p>1.2. Recunoașterea aspectului pozitiv/negativ și educativ al mediilor.</p> <p>1.3 Identificarea funcțiilor media și a impactului acestora în devenirea profesională, civică și întru cultură a individului.</p> <p>1.4 Delimitarea conceptelor <i>pluralism de idei și control informațional</i>.</p>	<p>I. Media – puterea a patra în societatea democratică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Media. Concept și evoluție. • Mediile: de la informare, la educarea și formarea conștiinței civice. • Pluralismul de idei. • Rolul jurnalistului/-ei și al 	<p><i>Exerciții de:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - descriere a mijloacelor de informare în masă accesate, analizate și evaluate critic; - relatare prin exemple proprii a informațiilor, despre produsele media utilizate frecvent, practic și creativ, din mediile naționale și internaționale; - argumentare a importanței mediilor independente, necontrolate asupra formării conștiinței civice; - analiză și reflecție asupra propriilor experiențe mediatice pozitive și negative, precum și raportare critică la conținuturile următoarelor tutoriale digitale recomandate, surse RED: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Din ce este compusă mass-media?</i> • <i>Ce vor... cititorii și ce așteptări au ei de la jurnaliști?</i> • <i>Будь информированным и потребляй только качественные новости!</i>

<p>1.5 Înțelegerea rolului jurnaliștilor/-elor în gestionarea corectă a puterii de influență pe care o au în edificarea democrației participative.</p>	<p>cetățeanului/-ei în edificarea democrației participative.</p>	<p>- dezbateri cu jurnaliști/-e despre rolul pe care îl au în gestionarea corectă a puterii de influență într-o societatea democratică.</p> <p><i>Activități de evaluare:</i></p> <p>I. Proiect în perechi/echipe: <i>Impactul funcției de educare/divertisment/formare a opiniei/informare/ (la alegere) a mass-media asupra „generației Z”.</i></p> <p>II. Sondajul de opinie: <i>Există în Republica Moldova control informațional?</i></p> <p>III. Fișa de autoevaluare și evaluare reciprocă.</p> <p>IV. Portofoliul media.</p>
<p>2.1 Identificarea informației de calitate în bază de algoritm.</p> <p>2.2 Analiza și interpretarea critică a produselor media.</p> <p>2.3 Recunoașterea influențatorilor și a informației pe care o furnizează aceștia.</p> <p>2.3 Cunoașterea și aplicarea instrumentelor utile, pentru a verifica autenticitatea informațiilor, imaginilor.</p> <p>2.4 Interpretarea situațiilor, tehnicilor de manipulare.</p>	<p>II. Calitatea și diversitatea informației</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informația. Calitatea informației. • Influențatorii și rolul acestora în informarea și comunicarea online. • Identificarea manipulării și a propagandei în era digitală. • Imaginea trucată ca formă de manipulare. • Sursele și instrumentele 	<p><i>Exerciții de:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - accesare, selectare critică a informațiilor, imaginilor, surselor media; - analiză obiectivă a informațiilor media (titlu, date factologice, cifre); - identificare a influențatorilor - analiză a modului cum influențatorii pot determina o schimbare de opinie, de comportament sau o decizie; - verificare a arhetipului imaginii cu ajutorul instrumentelor online; - identificare a elementelor de manipulare, propagandă prin comparare cu originalul informației, imaginii; - selectare judicioasă a diferitor produse media (dicționare și enciclopedii online etc.); - reflectare asupra canalelor personale de informare, comunicare și distribuire a informațiilor media, precum și raportare critică la conținuturile următoarelor tutoriale digitale recomandate, surse RED:

<p>2.5 Argumentare a rolului consumatorului responsabil în transmiterea mesajelor media într-o lume digitalizată.</p>	<p>veridice de documentare online: enciclopedii, dicționare.</p> <p>Resursele deschise și copyrightul.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea Portofoliului media. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cum evităm capcana imaginilor trucate.</i> • <i>Viralizarea falsurilor, un fenomen tot mai prezent în mass-media.</i> <p><i>Activități de evaluare:</i></p> <p>I. Fișă de autoevaluare. Quiz, sursă RED: <i>Descoperă care sunt tehnicile de manipulare la care apelează jurnaliștii.</i></p> <p>III. Fișă de evaluare reciprocă. Quiz, sursă RED: <i>Alege știrile corecte și depistează-le pe cele false!</i></p> <p>III. Proiect de grup/perechi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studiu de caz „Verificarea calității informației. Stop Fals!” • Studiu de caz pe imagini din mediul online național, care au avut un impact colectiv de rezonanță. <p>IV. Completarea portofoliului media.</p>
<p>3.1 Cunoașterea regulilor de explorare rațională și responsabilă a mediilor ca activitate de recreare și informare.</p> <p>3.2 Utilizarea tehnicilor de securizare în mediul online în situațiile de hărțuire online, trolling și abuz sexual virtual.</p> <p>3.3 Recunoașterea flamerilor, trollilor prin analiza critică a informației pe care o furnizează aceștia.</p>	<p>III. Mediul virtual și efectele acestuia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profilul social online. Cultura comunicării: autoprezentarea. • Hărțuirea online. • Trollingul și trollii. • Abuzul sexual în spațiul virtual. • Comportamentul etic în online (neticheta). 	<p><i>Exerciții de:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - delimitare a indicilor de comportament care definesc situațiile de dependență în spațiul online; - memorare a tehnicilor de securizare în mediul virtual; - verificare a propriului personal pe Facebook, Instagram sau Twitter; - aplicare a tehnicilor de securizare online; - elaborare a regulilor pentru neticheta clasei sau a unui grup de interese; - recunoaștere a situațiilor de cyberbullying, trolling, flaming, abuz sexual, sexting, sex-chat, grooming, sextortion, pornografie din răzbunare, precum și raportare critică la conținuturile următoarelor tutoriale digitale recomandate, surse RED: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Parola: o cheie care trebuie să fie doar a ta</i>

<p>3.4 Asumarea unui comportament responsabil în situațiile de intimidare, hărțuire, amenințare și/sau șantaj sexual.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Profilul social online: cât spui și cât lași... în minte</i> • <i>Profilurile false: cum să ne ferim de ele</i> • <i>Hărțuirea online, sau cyberbullying.</i> • <i>Sexting: corpul tău nu este „informație publică”</i> <p><i>Activități de evaluare:</i></p> <p>I. Proiect individual: <i>Gândesc înainte de a distribui și plasa online informații, imagini!</i></p> <p>II. Fișa de autoevaluare și evaluare reciprocă.</p> <p>III. Completarea portofoliului media.</p>
<p>4.1 Aplicarea tehnicilor de selectare a unor conținuturi media pentru documentare și relaționare constructivă cu semenii.</p> <p>4.2 Utilizarea instrumentelor Web 2.0 în activități de învățare și odihnă.</p> <p>4.3 Valorizarea rețelelor sociale în procesul de creare a produselor media.</p> <p>4.4 Distribuirea produselor media în perspectiva promovării conștiente a unor valori colective și personale.</p>	<p>IV. Creatorul de media în era digitală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cetățeanul digital. Instrumente de productivitate. • Mesajul meu media. Text, social media post. • Blogul • Fotografia. Noi formate de social media: life-urile, GIF-urile. • Evaluare sumativă. • <i>Portofoliul meu media</i> 	<p><i>Exerciții de:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - identificare a oportunităților de învățare prin creare de produse media; -utilizare a instrumentelor Web în realizarea produselor media; -proiectare a activităților de consum mediatic de calitate; - memorare a tehnicilor de elaborare a unor produse media; -creare a produselor scrise, fotografice, video cu conținut educațional, social, cultural, de divertisment; - distribuire de produse media; - analiză a tutorialelor digitale: • <i>New media vs. jurnalismul clasic</i> • <i>Vloggerii și bloggerii: jurnaliști sau formatori de opinie?</i> <p><i>Activități de evaluare:</i></p> <p>I. Proiect de grup. Realizarea unui produs de publicitate (la alegere):</p> <p>A. <i>Sursa mediatică credibilă/preferată pe care o recomand.</i></p>

<p>4.5 Conștientizarea impactului pozitiv al explorării mediilor în formarea propriei personalități.</p>		<p>B. <i>Codul de reguli pentru utilizarea noilor medii.</i> II. Galeria foto tematică. III. Fișa de autoevaluare și evaluare reciprocă.</p>
--	--	--

VI. SUGESTII METODOLOGICE

Proiectarea-predarea-învățarea

Curriculumul la disciplina opțională *Educație pentru media* pentru clasele a X-a – a XI-a se va realiza prin utilizarea **Auxiliarului didactic pentru profesori și elevi**, care va fi elaborat și va include **Ghidul profesorului** și **Fișe didactice**. Metodologia de predare se va axa pe abordarea integrată, în perspectivă interdisciplinară, a conținuturilor, valorificând și integrând, în egală măsură, pre-achizițiile tuturor ariilor curriculare specifice. Se va ține cont de faptul că actualul curriculumul este construit în baza a patru module: *Media – puterea a patra în societatea democratică, Fluxul informațional și manipularea, Mediul virtual și capcanele acestuia, Creatorul de media în era digitală*, concepute într-o succesiune logică. Astfel, se va asigura creșterea gradului de dificultate pentru elevul/-a care a beneficiat de acest curs la ciclul primar și/sau gimnazial, precum și alte curricula opționale din același domeniu. În vederea accesibilizării procesului de formare a competențelor specifice disciplinei elevului/-ei care pentru prima dată va studia această disciplină, se recomandă consultarea curricula și valorificarea judicioasă de către cadrul didactic a auxiliarelor pentru ciclurile primar și liceal.

- În vederea realizării calitative a demersului educațional prin dezvoltarea sistemului de competențe propus, recomandăm a se acorda câte două lecții la următoarele teme: *Mediile: de la informare, la educarea și formarea conștiinței civice, Pluralismul de idei; Rolul jurnalistului și al cetățeanului în edificarea democrației participative; Informația. Calitatea informației; Influențatorii și rolul acestora în informarea și comunicarea online; Identificarea manipulării, a propagandei în era digitală; Imaginea trucată ca formă de manipulare; Sursele și instrumentele veridice de documentare online: enciclopedii,*

dictionare. Resursele deschise și Copyrightul; Hărțuirea online; Trollingu și trollii; Abuzul sexual în spațiul virtual; Cetățeanul digital. Instrumente de productivitate; Mesajul meu media. Text, Social Media Post; Fotografia. Noi formate de social media: life-urile, gift-urile.

Cadrul didactic va construi un design constructivist al unității de învățare, încurajând elevul/-a să observe critic diferite puncte de vedere asupra situației, să caute informația, să se informeze, să analizeze, să compare, să evalueze, tratând critic informația, indiferent de sursa de proveniență a acesteia. Prin urmare, instrumentarul didactic aplicat de către cadrul didactic va stimula abordarea activ-participativ prin utilizarea tehnicilor de formare a gândirii critice care contribuie plenar la formarea spiritului analitico-reflexiv, a atitudinii de responsabilitate și vigilență în raport cu oricare tip de impact și influență media. Va fi încurajată activitatea de colaborare, lucru în perechi și în echipe. În acest sens, la nivelul fiecărui modul, profesorul/-a va respecta cei cinci pași de dezvoltare/formare a competenței media (Acces, Analiză, Creare, Reflecție și Acțiune), în conformitate cu recomandările Comisiei Europene.

Prima etapă – **Accesul** – se va realiza prin căutarea de informații relevante, accesarea diferitor surse, axarea pe situații concrete de învățare, cu exemple relevante din spațiul media (rețelele sociale, filme, reviste tipărite și online, articole de ziar, știri, interviuri, emisiuni televizate, capturi audio și video, reportaje etc.), din mediul familial, social și cel școlar. Se vor proiecta activități practice în care se vor accesa surse media, cu articole sau știri concrete din fluxul informațional, se vor valorifica contexte de comunicare digitală prin utilizarea resurselor multimedia.

Etapă a doua – **Analiza** – va implica interpretarea și evaluarea diferitor forme de mesaj prin întrebări deschise, cu centrare pe tehnicile gândirii critice. La această etapă, principiul „Non multa, sed multum”, este oportun, întrucât este valoros să-i oferim tânărului/tinerei posibilitatea de a conștientiza și de a percepe în profunzime conținuturile complexe. La această etapă, se vor oferi tutorialele disponibile (RED), recomandate la rubrica *Activități de învățare și evaluare*. Aceste tutoriale sunt disponibile pe Mediacritica <http://mediacritica.md/ro/>, primul portal de educație mediatică din țară, lansat în martie 2018. Produsele sunt în corespundere cu particularitățile de vârstă ale beneficiarilor prezentului curriculum și pot contribui eficient la crearea contextului educațional necesar demarării procesului de analiză.

Etapă a treia – **Creare** – va presupune elaborarea, individual sau în grup, a produselor multimedia, texte, articole, interviuri, produse video, fotografii, filme, bloguri, galerii foto etc. Se va ține cont de faptul că, în corespundere cu exigențele impuse de *Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general*, cât și cele pentru elevi/-

e, implicarea cadrului didactic și a elevilor/-elor nu doar în calitate de utilizator/-oare a resurselor digitale, dar și în postura acestora de creatori/-oare de conținuturi educaționale digitale este un imperativ al școlii de azi. La această etapă de formare a competenței media a elevilor/-elor, la nivel metodic, sunt salutare proiectele educaționale realizate prin cooperarea profesorilor/-oarelor de diferite discipline (informatică, limba și literatura română, limba străină), cât și parteneriatele externe (jurnaliști/-ste, actori/-rițe, scriitori/-oare, bloggeri/-e ONG-uri etc).

Etapă a patra – **Reflecția**– se va construi pe achizițiile etapelor precedente și va fi orientată spre evaluarea impactului pe care produsele media îl au asupra elevilor/-elor în calitatea lor de consumatori/-oare și de creatori/-oare de produse media. Este important să orientăm demersul didactic spre comunicarea autentică, deschisă, spre dialog, dar și contexte de autoanaliză (jurnal reflexiv), de comparare și evaluare critică a produselor media. Raportarea la propriile experiențe ale elevilor/-elor, în calitatea lor de consumatori/oare și producători/-oare media, se impune.

Etapă a cincea – **Acțiune** – va presupune motivarea elevilor/-elor pentru implicare în varia activități: proiecte de grup, proiecte de cercetare, conferințe, videoconferințe, dezbateri cu soluționarea unor probleme concrete din școală sau comunitate. În acest mod, elevii/-ele vor face un transfer de cunoaștere în situații de integrare autentice, dezvoltându-și competența media.

VII. STRATEGII DE EVALUARE

Evaluarea va avea funcția de motivare și implicare a elevilor/-elor. Evaluarea va fi centrată pe tehnici și strategii didactice activ-participative, fapt ce va permite orientarea rezultatelor școlare spre latura metaformativă. Se va urmări ca prin evaluare să se poată observa achizițiile elevilor/-elor la nivel de atitudini, convingeri, conduite personale.

În mod obligatoriu, se vor realiza evaluări sumative la sfârșitul fiecărui semestru. Acestea pot fi scrise, orale sau practice, astfel încât să asigure caracterul multifuncțional al evaluării și personalizarea acestui proces, în funcție de obiectivele urmărite. Aceasta poate fi realizată prin diferite metode: proiectul individual, în perechi sau de grup, portofoliul, jurnalul reflexiv etc.). Profesorul/-oara va ghida activitatea elevilor/-elor de elaborare a **portofoliului media**, structura căruia va fi stabilită de comun acord cu ei/ele. Acesta poate fi realizat în variantă hârtie și digitală și va însuma toate produsele activității elevilor/-elor pe parcursul anului. La finalul fiecărei unități tematice se va realiza câte un produs care va demonstra

evoluția gradului de înțelegere și utilizare rațională și creativă a media. Produsele elaborate vor fi evaluate în baza criteriilor stabilite și negociate, de asemenea, împreună cu elevii/-ele, fapt ce va contribui la motivarea acestora pentru învățare conștientă și responsabilă. Aceste produse vor deveni parte a portofoliului media al elevului/-ei care poate fi realizat și în format digital. Evaluarea portofoliului media al elevului/-ei poate fi realizată semestrial sau anual.

Recomandăm utilizarea chestionarelor de autoevaluare, precum și a fișei de autoevaluare, care permit elevului/-ei să-și observe propriul comportament, atitudine în situații de învățare structurate cooperativ.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Documente normative:

1. *Codul Educației al Republicii Moldova*. Chișinău, 2014, nr. 152 din 17.07.2014. Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 319-324, art. nr. 634 din 24.10.2014
2. *Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020”*. Hotărârea guvernului Republicii Moldova nr. 944 din 14.11.2014. Publicat în Monitorul Oficial, nr. 345-351 din 21.11.2014.
3. *Standardele de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general*, aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.

Referințe științifice și metodice:

1. Albușescu I. *Educația și mass-media. Comunicare și învățare în societatea informațională*. Cluj-Napoca: Dacia, 2003, p. 81-122.
2. Balaban D.- Cr. *PR, publicitate și new media*. București: Triton, 2009.
3. Чельшева И. В. *Медиаобразование для родителей: освоение семейной медиаграмотности*. Научно-популярное издание. Таганрог: Изд-во Южного Федерального ун-та, 2008.
4. Coman M. *Introducere în sistemul mass-media*. Iași: Polirom, 2007.
5. Craia S. *Dictionar de Comunicare, Mass-Media și Știința Informării*. București: Meronia, 2008.
6. *** *Dicționar de media*. Larousse. Editura Univers Enciclopedic Gold, 2005.
7. Decaigny Th. *Communication audio-visuelle et pedagogie*. Bruxelles-Paris: Labor-Nathan, 1976.
8. Drăgan I. *Media și violența*. În: *Sociologie Românească* vol. IV nr.2, 2006. București: Editura Asociația Română de Sociologie, Institutul Social Român și Facultatea de Sociologie și Asistență Socială.
9. Fedorov A. V. *Media Education and Media Literacy: Russian Point of View*. LAMBERT Academic Publishing, 2010.
10. Федоров А. В. *Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности*. М.: МОО «Информация для всех», 2014. 64 с.
11. Ficea B. *Tehnici de manipulare*. București: Nemira, 1997.

12. Guțu D. *New media*. București: Tritonic, 2007.
13. Handrabura L., Grîu N., Șpac S. *Educația pentru media (clasele a III-a – a IV-a)*. Auxiliar didactic pentru învățători și elevi. Ch.: Tipografia Centrală, 2017, 140 p.
14. Handrabura L., Grîu N. *Educația pentru media. Manual pentru clasele VII-VIII*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2018, 151 p.
15. Kellner D. *Cultura media*. Iași: Institutul European, 2001.
16. Masterman L., Mariet Fr. *Media Education in 1990's Europe. A Teacher's Guide*. Council of Europe Press, 1994.
17. Micaci Cr. I. *Educația și alfabetizarea media*. București: Galaxia Gutenberg, 2011.
18. Moeglin P. (coord.). *Industria educației și noile media*. Iași: Polirom, 2003.
19. Ribble M. *Digital Citizenship in School. Nine Elements All Students Should Know*. Third Edition, ISTE, 2015.
20. Rotaru I. *Educația pentru comunicare și mass-media*. Reșița: Editura Eftimie Murgu, 2009.
21. Rusu A. *Valențe educative ale comunicării mediatice*. Iași: Universitatea „Al.Ioan Cuza”, 2004.
22. Schram W. *Noile mass-media: un studiu în sprijinul planificării educației*. București: EDP, 1979, p. 39-125.
23. Спичкин А. В. *Что такое медиаобразование: Книга для учителя*. Курган, 1999.
24. Sălcudean M. *New media, social media și jurnalismul actual*. București: Tritonic, 2015.
25. Stănciugelu I. *Măștile comunicării. De la etică la manipulare și înapoi*. București: Tritonic, 2012.
26. Sterian M. *Agresivitatea mediatică și personalitatea*. București: Paideia, 2004.
27. Țarină Ec. *Bazele comunicării*. Ediția a II-a. Chișinău: Prut Internațional, 2017.
28. Vasile A. *Mass media și gândire critică*. București: Tritonic, 2012.

Resurse online:

1. *Educația informală și mass-media*. Coordonatori: Gh. Bunescu, El. Negreanu. București: Institutul de Științe ale Educației, Laboratorul Teoria Educației, 2005. <https://dorinpopa.files.wordpress.com/.../educatia-informala-si-mass-med...>
2. *Educația în domeniul mass-media în mediul digital*. Recomandarea, 2009. http://europa.eu/legislation_summaries/inform
3. *European Parliament resolution of 16 December 2008 on media literacy in a digital world (2008/2129(INI))*. 16 December 2008 – Strasbourg.
4. *Ghidul de utilizare a internetului* http://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_utilizare_internet_ron.pdf
5. Handrabura, L. *Dezvoltarea unei culturi media printr-o educație media adecvată*. Ch., 2016. [Dezvoltarea unei culturi media printr-o educație media ... - Media Azi media-azi.md/.../Dezvoltarea%20unei%20culturi%20media%20printr-o%20educatie%...](http://media-azi.md/.../Dezvoltarea%20unei%20culturi%20media%20printr-o%20educatie%...)
6. Moroza O. *Asigurarea siguranței copiilor și a tinerilor în spațiile virtuale prin prisma studiului politicilor publice de protecție socială*. Studiu de politici publice. Ch., 2018. <https://www.soros.md/files/publications/documents/Lucrare-Siguran%C8%9Ba%20online-Olga%20Moroza%20PFI.pdf>
7. Moroza O. *Digital Deception: A Psycho-Social Phenomenon of Telling Lies Online* <https://drive.google.com/file/d/0Bz51GZJLEOVccWxqYkRBa1diOW8/view?usp=sharing>

8. *Media education. Recommendation of Council of Europe* (2000).
9. *Paris Agenda or 12 Recommendations for Media Education* (2007).
10. *Parliamentary Assembly, Council of Europe. Doc. 8753, June 6, 2000 (Совет Европы: Рекомендации Парламентской Ассамблеи по медиаобразованию (2000) Перевод на русский язык).*
11. *Влияние средств массовой информации на воспитание подрастающего поколения.* <http://bibliofond.ru/view.aspx?id=443951>.

Platforme online recomandate:

1. www.amnestyusa.org
2. <https://educatia.mediacritica.md/ro/>
3. <http://mediacritica.md/ro/category/abc-ul-presei/>
4. <https://www.google.com/search?q=Google+images+-Google+bilder&sa>
5. <http://n-ost.org/85-media-navigator>
6. <http://api.md/category/stop-fals>
7. www.tineye.com